СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 18-го БЕРЕЗНЯ 1948. No. 63. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 18, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свободи": BErgen {4-0237 4-0886} — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРЕЗИДЕНТСЬКА ПРОМОВА ЯК ЗАЗИВ ДО ПОСИЛЕННЯ БОЄВИХ СИЛ АМЕРИКИ

Заки ще президент Труман виголосив свою промову на спільнім засіданні обох палат конгресу в середу 17 березня, кореспонденти газет і радієві заповідачі намагалися збагнути її зміст. Тому, що перед промовою президент відбув конференцію з секретарем оборони Форесталом і секретарем торгівлі Гариманом, в політичних колах прийшли до висновку, що президент заапелює в своїй промові до Америки в справі посилення боєвих сил. На підставі конференції з президентом виголосив свій зазив предсідник палати репрезентантів Мартин, отже й з цього боку є потверджений здогад. Вашингтонський кореспондент щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн згадує про такі точки в президентській промові: 1 загроза для Італії й Франції збоку комуністів; 2. Европа потребує негайно ухвалил Пляну Маршала в американськім к о н г р е с і для свого видужання; 3. Америка може увійти в тісний військовий союз з країнами, загроженими совєтськими впливами; 4. конечність військового приготування Америки через розбудову всіх ділянок збройних сил; потреба внасигнувати додаткової допомоги для Франції, Італії, Австрії, дальше Греції, Туреччині й Китаєві. Решту точок своєї промови президент мав подати на обіді Приязних Синів св. Петрика в готелю Астор, у Ню Йорку, куди він наставився поїхати.

Антоні Левієро, кореспондент щоденника Ню Йорк Таймс, довідується, що президент перечислить а г р е сійні кроки Совєтів і їх наміри відносно Скандинавії. На цій підставі президент зажадає приспішення загального військового вишколу в Злучених Державах. Конгресмен Е. Е. Какс, з Джорджії, висловив надію, що президент відверто остереже Росію, що „ще один агресивний крок з її боку означатиме війну". Конгресмен Джан Д. Ладж, з Конетикат, подав цілу низку точок, які мав би президент порушити, а всі вони обертаються довкруги італійського питання.

Генрі Волес, кандидат третьої партії, створеної комуністами і їх сателітами, вислав до к о н г р е с м е нів телеграми з зазивом, щоб вони поборювали як воєнну гістерію Труманову програму в його промові.

АРМІЯ ШУКАЄ ЗАКОННОГО СПОСОБУ ДЛЯ ПОКЛИКАННЯ РЕЗЕРВИ

Вашингтон. Команда армії засягає поради правничих експертів, як можна покликати до активної служби 1,323,753 резервових офіцирів і вояків, які служили в другій світовій війні. Деякі воєнні повновласти президента вже вигасли, між ними й право покликати резервістів, отже армія шукає іншого способу для осягнення цілі.

ВНАСЛІДОК СТРАЙКУ ПРОДУКЦІЯ МЯСА ВПАЛА ДО ПОЛОВИНИ

Шікаго. — Страйк 100,000 членів юнії мясорубів і пакарів, який почався в півночі у вівторок, обнизив продукцію мяса до половини, як про це сповіщають юнійні провідники з усіх сторін країни. Страйком діткнені 140 підприємців. Юнія не послухала заливу президента Трумана, щоб відложити страйк до 1 квітня, а щоб у міжчасі рада для допитів могла зладити звіт. Раду, складену з 3 людей, настановив президент на підставі нового робітничого закону Тефта-Гартлія.

360,000 ВУГЛЕКОПІВ НА СТРАЙКУ

Питсбург. — Страйк вуглекопів мягкого вугілля, якого Питсбург є осередком, обняв стейти Ілиной, Колорадо, Кентокі, Алабама, й Огайо. Разом вийшло на страйк 360,000 майнерів. Внаслідок страйку вугільна продукція впала на 90% і спаралізувала цілу вугільну індустрію. Підприємці сталівень стурбовані цим рухом, бо вони не були на нього приготовані. Тому, що околиця Питсбурга, яка продукує головну частину сталевих та залізних виробів, зуживає найбільше мягкого вугілля, її промисл є загроженим. В другому дні страйку втрачено 1,800,000 тон невиконаного вугілля.

ЗАКИДАЮТЬ ЛУЇСОВІ ЗАГОВІР

Вашингтон. — Езра Ван Горн, представник власників вугілляних п і д п р иємств в шахтярськім фонді добробуту, вийшов з закидом проти Джана Луїса, предсідника майнерської юнії, що він викликав страйк вуглекопів з метою поломати постанови робітничого закону Тефта-Гартлія. Він візвав Луїса прилучитися до його домагання, щоб федеральний суд назначив третього завідателя на місце уступившого невтрального члена, Тамеса Е. Морея. Коли б Луїс зігнорував зазив, тоді Ван Горн самий внесе домагання до суду. З бюра генерального прокуратора Тома С. Кларка появилися вісті, що там приготовляється скарга до суду для заборони страйку.

ПРАВЕ КРИЛО КІО ПЛЯНУЄ БОРОТЬБУ ПРОТИ ЛУЇСА

Ню Йорк. — Стейтові урядовці Конгресу Індустріяльних Організацій оприлюднили постанову, що вони не будуть ждати на рішення окружної Ради КІО Великого Ню Йорку і самі почнуть боротьбу проти кандидатури Генрія Волеса на президента в нюйорській околиці в імені цілого КІО. Краєвий директор Комітету Політичної Акції КІО, Джек Кол, заявив на зібранні, що він послухає зазиву краєвої екзекутиви КІО, щоб не підтримувати Волеса. На зібранні в цій справі явилися представники таких великих юній, як кравецька, сталева, літографічна, газетярська, телефонічна і ін.

Атмосфера в столиці вказує на можливість війни

Ню Йорк, 17. березня. — Можливо, що для вияснення несподіваної промови президента Трумана перед обома палатами конгресу, Джозеф і Стюарт Алсопи, вашингтонські кореспонденти щоденника Ню Йорк Геральд Трибюн зясовують настрій в політичних колах у Вашингтоні. Вони кажуть, що атмосфера у столиці не є вже повоєнною атмосферою, а коли б сказати відверто, то це передвоєнна атмосфера. Це ще не значить, що мусить прийти до війни з Совєтами, або що вона висить на волоску, одначе загально говорять, що війна може прийти впродовж кількох місяців. Загально вірять, що якесь „виложення карт" вже в дорозі і що чирак пукне вже незабаром. Відвертий розрахунок можливий на якому небудь пункті великого совєтського обводу кожної хвилини, одначе він прийде найпевніше в Італії негайно після виборів 18. квітня. Те, що станеться в Італії найближчого тижня, може дати притоку до свого роду передишки, а найменше до збройного примиря між Сходом і Заходом.

ІТАЛІЯ ДІСТАЄ 29 КОРАБЛІВ З АМЕРИКИ.

Вашингтон. — На знак приязни Америки де демократичної Італії президент Труман передав на власність італійському урядові 29 торговельних кораблів. З них 14 було таких, що їх забрали Аліянти після війни, а решта американські кораблі типу Либерті. Цей дарунок є теж одним з потягнень для відбудови італійського господарства після війни.

ЧЕХИ ПІДПИШУТЬ МІЖНАРОДНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР.

Гавана, на острові Куба. — Уряд Чехословаччини рішив підписати тимчасовий протокол в справі міжнародного торговельного договору, випрацьованого представниками 23 держав. Про намір чехословацького уряду повідомив чеський делегат торговельну конференцію окремим листом.

ДЖ. В. МАРТИН РАДИТЬ ПИСАТИ ЛИСТИ ДО ІТАЛІЙЦІВ.

Вашингтон. — Предсідник палати репрезентантів Джозеф В. Мартин, оприлюднив несподівано осторогу, що „доля цивілізації загрожена" в наслідок наміру комуністів загорнути під свою владу західну Европу, а з окрема Італію. Він сказав, що військові сили Америки мусять бути поставлені на найвищій висоті, як у повітрі, так на морі й на суші. Особлившу увагу звернув Мартин на Італію, бо коли б комуністи здобули там перемогу, тоді Середземне море й Европа попала б під диктат Совєтів. Мартин апелював до американців італійського роду, що б вони висилали листи, навіть повітряною поштою, до свояків і рідні в Італії і взивали їх до „побиття комуністичної партії". Заяву Мартина вважають на його найгострішу заяву в закордонних справах у цілій його політичній карієрі.

ВІДКИДАЄ ПРОТЕСТ ЮГОСЛАВІЇ В СПРАВІ АДМІРАЛА ГОРТІ.

Вашингтон. — С е к р е т а р стейту Маршал змісця відкинув протест югославского амбасадора Сави Касановіча, проти давання йому захисту в американскій зоні в Европі. Касановіч називає Гортія, колишнього регента Угорщини, воєнним злочинцем. Маршал пояснив Касановічові, що Горті був приявний лише на шлюбі одної американки в Мінхені, отже це була приватна справа, а не давання захисту.

АМЕРИКА І ФРАНЦІЯ НЕ ДОБАЧУЮТЬ В ПАЛЕСТИНІ ЗАГРОЗИ ДЛЯ МИРУ.

Лейк Соксес, Н. Й., 16. березня. — Америка і Франція відмовились сьогодні піддержувати разом зі Совєтським Союзом висновок Ради Безпеки, що положення в Палестині загрожує „міжнародному" мирові. На становище Америки і Франції вплинула вчорашня заява з арабського боку, що араби не почнуть в Палестині військової акції, якщо того не зробить „жодна інша чужа держава".

ЧЕРВОНІ ГІТЛЕРІВЦІ ЗАПОВІДАЮТЬ ВІЙНУ ПРОТИ ЗАХОДУ

Берлін, 16. березня. — Совєтські окупаційні власті в своїй зоні Німеччини почали інтензивну підготовку до „паследного і рашітельного" бою проти західних союзників. При цьому на видних „хвигур" висувається почервонілих під совєтським впливом таки німецьких гітлерівців. Перш за всё там вже закінчується підготовка до скликання „німецького національного конгресу", що на папері мав би заступати всі чотири окупаційні зони та у висліді якого мала б бути створена „німецька національна рада", що теж мала б бути „урядом для цілої Німеччини". Дехто вважає, що цей цирк мав би відбутися вже в найближчих днях, залежно від міжнародного положення. Рівночасно вже створено комуністичні „виконавчі комітети", що мали б за завдання перебрати владу та які вже заповідають „визвольну боротьбу" проти західних союзників та проти „німецьких зрадників", що „продалися американським і британським капіталістам". В совєтській зоні все так, як було за Гітлера, з пропагандою „аншлюсу" включно.

Справа Чехословаччини в Раді Безпеки

„НАЙБІЛЬШ ДЕЛІКАТНА" МІЖНАРОДНА СПРАВА. Заповідають повну дискусію проти совєтського вета.

Лейк Соксес, Н. Й., 17. березня. — Сьогодні, дві години після того, як президент Труман виголосить свою промову в міжнародних справах, Рада Безпеки О.Д. зійдеться на нараду в справі видвигненого чехословацьким представником в О.Д., д-ром Папанеком і опісля перебраного. Чілем обвинувачення проти Совєтського Союзу за переворот в Чехословаччині та загрозу для світового миру. Вважається, що це „найбільш делікатна" справа, з якою досі цій міжнародній організації доводилося мати до діла. Крім натяків, що Америка і Британія піддержуватимуть пропозицію, щоби справу віддати під повний розгляд Ради Безпеки, досі ще жодна делеґація не забрала на цю тему голосу. Теж совєтський представник, А. Громико, відмовився від будьяких коментарів. Проте вважається, що між членами Ради цілком певно буде необхідна більшість 7 голосів, щоби над справою почати дебати, без огляду на совєтське вето, яке теж вважається за певне. З американських урядових джерел заявили, що в розкладі часу між виступом президента Трумана і засіданням Ради Безпеки немає жодного звязку.

МАРШАЛ МАННЕРГАЙМ ВИЇХАВ З ФІНЛЯНДІЇ.

Гельсінки, 16. березня. — Бувший президент Фінляндії, 80-літний маршал барон К. Г. Маннергайм виїхав сьогодні вранці таємно кораблем з порту Турку до Стокгольму в Швеції. Офіціяльною причиною виїзду цего найстаршого фінського державного мужа, якому Фінляндія завдячує своє визволення під час першої світової війни та який розгромив большевицькі армії безпосередньо перед другою війною, подається „стан здоровя". Але вважається, що Маннергайм виїхав закордон, щоб „зрушити світову опінію" в обороні Фінляндії.

ПРАГА ДОМАГАЄТЬСЯ ВИДАЧІ ВОЯКІВ У.П.А.

Прага, 9. березня. (Повітряною поштою до Свободи). — Чехословацький міністер оборони повідомив, що його представник при Контрольній Раді Союзників в Берліні, ген. Ичер, звернувся в дні 3-го березня офіціяльним письмом до Ради, щоб вона вплинула на американську окупаційну владу в Німеччині в справі видачі деяких вояків УПА, що під час рейду по Чехословаччині мали вбити 8 чеських жандармів. Проте, чеським большевикам відоме тільки одне імя вояка УПА, яке могло б відповідати правді; інші виглядають тільки на псевдоніми. Згідно з офіціяльним повідомленням чехи домагаються видачі сотника УПА Грибельського - Бродича, а дальше: Буркуна, Марка, Чумака, Білого, Оленя, Медведя, Степового і Мартина. Місцеве комуністичне „Руде Право" у вчорашньому виданні цю листу доповнює ще „іменами": Дорош, Палій, Кора та Грізний.

ВИКИНУЛИ КОМУНІСТА З РАДИ БІЗОНІЇ.

Франкфурт над Майном, Німеччина, 16. березня. Німецька Економічна Рада для злучених американської і британської зон викинули сьогодні зі свого засідання єдиного комуністичного представника з Рурщини, Макса Раймана, завішуючи його в правах члена Ради на дальших два місяці. Причиною цього рішення була безлична поведінка большевика, що іншим членів Ради почав визивати „зрадниками" і „запроданцями".

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА ЗАПРОШЕНА НА КОНФЕРЕНЦІЮ ДО ПАРИЖА

ЇЇ ЗАСТУПАТИМУТЬ ПРЕДСТАВНИКИ ОКУПАЦІЙНИХ ВЛАСТЕЙ З МІСЦЕВИМИ ДОРАДНИКАМИ. ПОРТУГАЛІЯ ПРОПОНУЄ УЧАСТЬ ЕСПАНІЇ.

Париж, 16 березня. Друга Европейська Економічна Конференція в Парижі, в якій беруть участь 16 охоплених Пляном Маршала західно-европейських країн та на якій цим разом було приявних 14 міністрів закордонних справ, закрила сьогодні свою пленарну сесію, вислухавши звітів поодиноких комісій, ухваливши порядок нарад та передавши біжучі справи до обговорення на нарадах комісій. Перед закінченням пленарної сесії Конференція рішила запросити до участи в нарадах представників західних зон Німеччини, при чому злучені американську і британську зони та французьку будеться вважати за окремі дві одности. Західні зони Німеччини будуть заступлені на Конференції представниками поодиноких окупаційних властей, які матимуть за дорадників німецьких с п е ц і я л і стів. Рівночасно португальський міністер закордонних справ, Хозе Каєро да Мата, звернувся до Конференції з проханням „у відповідній хвилині простудіювати участь Еспанії в праці европейської відбудови". Америка офіціяльно ще не була запрошена до участи в конференції, проте під час нарад були приявні спостерігачі з департаменту стейту та американської амбасади в Парижі. Діючому комітетові доручено приготовити проєкт договору взаємної господарської допомоги та статуту постійної організації. На пленарній сесії потверджено теж звідомлення, що европейські країни не можуть повести самі дальшої економічної відбудови без допомоги Злучених Держав.

ФРАНЦІЯ РЕОРГАНІЗУЄ СВОЮ ВІЙСЬКОВУ СИСТЕМУ

Париж, 16 березня. Французький премієр Робер Шуман заповів сьогодні на пресовій конференції реорганізацію французької військової системи, подиктовану новим положенням Франції та новим розвитком воєнної техніки. Хоча премієр не подав подробиць задуманої реорганізації, проте вважається, що вона відноситься до співпраці між армією, авіяцією та флотою, як теж до продукції самої зброї, при чому береться до уваги всілякі можливості стандаризації. Відповідно до того мав би бути зреформований теж вишкіл французьких вояків.

ЗА ШВЕЦІЄЮ ТЕЖ НОРВЕГІЯ СКРІПЛЮЄ СВОЮ ОБОРОНУ

Осльо, Норвегія, 16 березня. Після вчорашнього повідомлення про заходи на скріплення національної оборони Швеції, сьогодні теж норвежський парлямент ухвалив спеціяльний додаток біля 20,000,000 долярів на розбудову оборонної сили країни. Одинадцять комуністичних послів в парляменті голосували проти. Норвегія, подібно як і Швеція, покликуються в своїх рішеннях на радикально змінене в останніх днях міжнародне положення та на загрозу нового світового конфлікту.

БЕЗПРАВЯ І ТЕРОР В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 16 березня. П і с л я встановлення б о л ь шевицької диктатури в Чехословаччині шаліє нечуваний досі в цій країні терор і безправя. Комуністична поліція заарештовує кожного, кого вважає можливим ворогом б о л ь шевизму, нехтується парляментарну недоторканість не-комуністичних послів а головне вістря большевизму скероване проти патріотичної молоді, що продовжує масами втікати в ліси. Втеча закордон в американську зону з кожним днем збільшується. Між тими, що їм вже пощастило вирватись з пазурів большевизму, називається теж Войта Бенеша, старшого брата президента країни, як теж багато інших визначних політичних діячів.

БРИТАНІЯ ПОЧИНАЄ ЧИСТКУ ПЯТИКОЛОННИКІВ

Лондон, 16 березня. Вчора британський парлямент прийняв пропозицію уряду про виключення комуністів та всіляких інших пятиколонників з усіх урядових постів, що відносяться до національної оборони і безпеки. Сьогодні вже в поодиноких департаментах відбулися наради та опрацьовується плян чистки, складаючи насамперед листи підозрілих.

БОЛЬШЕВИКИ УСТУПАЮТЬ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Лондон, 16 березня. На сьогоднішньому засіданні заступників міністрів закордонних справ чотирьох великодержав в справі мирового договору з Австрією, совєтський представник поробив дальші „уступки". Він заявив, що совєтське домагання 200,000,000 долярів воєнного відшкодовання від Австрії протягом двох років не треба розуміти „дослівно" та що большевики вже не видвигатимуть домагань окремої „територіяльної рекомпензати".

ЕСПАНСЬКО-ДАНСЬКИЙ ДОГОВІР

Копенгаґа, Данія, 16 березня. Сьогодні ввечорі тут повідомлено, що Еспанія і Данія підписали новий торговельний договір. Його підписано на один рік часу, передбачуючи товарообмін на загальну суму понад 7 мільйонів долярів.

ЮГОСЛАВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ СТРІЛЯЮТЬ В ТРІЄСТСЬКУ ПОЛІЦІЮ

Трієст, 16 6березня. Сьогодні тут повідомлено, що югославська большевицька поліція відкрила вчора вогонь на цивільну поліційну стежу в американсько-британській зоні Трієсту. Випадків поранень не було. Югославський комунікат твердить, що вогонь відкрито тоді, як стежа „в провокативних цілях' перейшла на югославську територію.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЩЕ ОДИН „ЕКСПЕРТ"!

Мабуть в ніякій країні світу не появилось стільки книжок про большевицьку Росію, як в Америці. Між тими книжками є повно баламути і звичайної большевицької пропаганди, але є й знамениті праці, яких вартість, себто правду цього, що вони передавали, вияснили і заповідали, потверджують факти, яких ми свідками. Здавалось би, що на підставі такого матеріялу повинні би бодай вчені, інтелектуали, мати вже якийсь розумний погляд про те, що далі робити з Росією. Що так не є, пізнати хоч би по тій статті, яку написав професор політичних наук Єйльського університету, Фредерік С. Баргґурн. Цю статтю п. н. „Як будемо холоднокровними та сильними, то є надія", помістив 14 березня недільний додаток часопису Ню Йорк Таймс, як пораду „експерта" в російських справах щодо цього, що нам треба робити, щоби не допустити до війни між Злученими Державами і Росією, між Сходом і Заходом.

Питання, що робити далі з Росією, вже нині не тільки цікавить ввесь американський загал, але стало прямо найважнішим питанням американської закордонної політики, а навіть і внутрішньої. Всюди про нього говорять і пробують його розвязувати. Тому теж цікаво почути, що в такому важкому моменті скаже про це „експерт", заанґажований для цеї цілі найвпливовішим американським часописом.

На жаль, як багато голосів інших „експертів", так і цей голос нічого нового не додає і нічого не розвязує, хоч автор мав навіть особистий та урядовий досвід з Совєтами. Проф. Баргґурн дораджує не попадати в розпуку, коли прислухуємось тому, що говорять совєтські представники чи пропагандисти про Америку, чи читаємо те, що пише совєтська преса про визиск і нужду в капіталістичній Америці, чи про занепад американської культури і духовий та моральний упадок американців взагалі. Він каже, що совєтські головачі з Політбюра роблять це в першу чергу зо страху перед сильною Америкою, а далі з переконання, що якщо не є ще так але з Америкою, то певно скоро буде, бо таке виходить з науки Маркса і Леніна. Крім цього, совєтські лідери є такої самої думки, якої був і націстський міністер пропаганди Ґебельс, який виходив зо заложення, що чим більша брехня і чим частіше її повториш, тим більше людей у неї повірить.

Проф. Баргґурн пробує ще на інші лади вияснити поведення Совєтів згляди Америки, але передає тільки те, про що вже сотками разів писалось, згадуючи з давніх-давен вкорінену російську ненависть до чужинців, страх перед ними та т. п. Усе це, каже Баргґурн, в більшості зникне, як Політбюро переконаєсь, що веде боротьбу, якої не може виграти. Це, на його думку, станеться тоді, як американці виявлять більшу рішучість і силу, скріплять Европу і допоможуть зліквідувати хаос в Азії. Тоді, каже, він, совєтські провідники, як реалісти, змінять своє відношення до Америки і зачнуть з нею кооперувати замість риваплізувати.

Блаженні віруючі, хотілося б сказати. По дотеперішних досвідах просто годі повірити в тісну кооперацію в справі орґанізування миру і добробуту в світі між демократією та тоталітаризмом, між свободою і тиранією, між моральністю і філософією брехні й обману. Хто як хто, але бодай „експерти" повинні б це добачувати й розуміти. Та, як бачимо, вони керуються надією на чуда-дива.

Українські студенти на Форумі Геральд-Трибюн

„Третє Щорічне Форум Геральд-Трибюн для Гайскул обговорить сьогодні „Проблеми, перед якими своїть Европа у нами бажаному світі" — такими словами отворив редактор щоденника Ню Йорк Гералд-Трибюн, Вайтло Рід, згаданий зїзд учнів середніх шкіл у суботу ранку, 6. березня. У дальшім тексті своєї вступної промови Рід вияснив, що це зібрання є єдине в своїм роді, наскільки він знає, а в усякому випадку воно є надзвичайне, бо на ньому явилися вибрані представники середніх шкіл („гай скул") з Америки і з закордону. Вибором і запрошенням займалася Гелен Гайет, директорка Форуму. Вона опісля представила запрошених гостей, з яких деякі виголосили промови.

Форум було поділене на два засідання: одно раніше, друге пополудневе і оба обіймали по 12 промов та рефератів. Між референтами були такі загально знані імена, як пані Елінор Рузвелт, Тригва Лі, Чарлз Болен, адмірал Джан Г. Таверс. Говорили теж і знані із своїх діянь різні спеціалісти, до яких треба зарахувати полковника Джері М. Сейджа з европейської кватири американської армії в Німеччині, який виголосив дуже інтересну промову на тему: „Проблема переміщених осіб" і між ними згадав про українських скитальників. Предсідник шкільної ради міста Ню Йорку, д-р Вилієм Джансен, говорив про нових учнів, як „про гостей в наших школах", яким нюйорські школи отворили свої гостинні двері негайно після їхнього прибуття.

Директорка Форуму, Гелен Гайтс, переповіла свої старання спонукати закордонні країни вислати своїх студентів на Форум, на якому вони явилися в числі 29. Найбільше приїхало скандинавців. Українські студенти явилися, так би сказати, припадково. Вони прийшли вже як „американці майбутності" і як таких їх поміщено на спільній світлині, поміщеній у виданні Гералд-Трибюн з понеділка 8. березня. На світлині вичислені імена українок: Наталії Коваль і Марії Григентович. Інших українців згадано в інших місцях.

Так на зазив Гелен Гайет представляв різних студентів Вилієм Г. Суддут, голова допомогового комітету студентів з Гайдельберґу, а між ними Марію Федоровську, з України, яка про себе подала такі інформації:

„Мене спроводив сюди пан Суддут, а теж і моїх батьків та мого судженого. Ми одружилися вже тут. Мій чоловік студіює медицину, а тепер працює в Нюйорській Прилюдній Бібліотеці, доки не дістанеться до медичної школи. Він працював як кухар у шпиталі, щоби бути близько своєї професії".

Для вияснення діяльности п. Суддута помістив Гералд-Трибюн на сторінці з описом подій на Форумі теж інформації призбирані Джудитою Крист. Вона твердить, що цей молодий американець займається рятунком студентів скитальників, які перебували в університеті в Гайдельберґу у Німеччині і хоче усіх їх, числом 300, привезти в Америку. Він має мешкання з 6 кімнат під ч. 17 Вест 87-ма вулиця в Ню Йорку і досі спровадив 55 студентів. Він називає їх „американцями майбутності" і з них 12 представив на Форумі. З українців згадані: Марія Федоровська, Микола Григентович, Наталія Коваль. Суддут твердить, що лише одного дня минулого тижня прибуло до його мешкання 16 студентів. Тому, що не всі могли найти в нього приміщення, він помістив деяких у готелі. Суддут не є багатим чоловіком; працював в Американ Експрес Компані. По війні працював в УННРРА, зокрема займався тими молодими скитальниками, що їм вдалось дістатись на студії до Гайдельберзького університету. Разом з іншим молодим чоловіком він створив Комітет Допомоги Студентам з Гайдельберґу. Так пізнав українця, д-ра медицини, Петра Яремчука, який приїхав до Ню Йорку перед місяцем і який про себе подав такі інформації:

„Я тепер приміщений в знаменитім шпиталі. Заробляю по $50 місячно, одначе мушу що другу ніч спати в шпиталі. Маю двоілітнього сина Евгена й тому в мене є проблема. Моя жінка працює в телеграфічнім бюрі від півночі до 7 год. ранку. Хочу дістати дозвіл на отворення лікарської канцелярії й тому підготовляюся до іспиту за рік". Зітхнувши ще додав: „Бю головою в камяну стіну серед того усього!"

Про Марію Федоровську сказано, що вона теж нова американка, має одномісячну дитину, працює як реєстрована медсестра („норска"), спровадила в Америку свого чоловіка й батьків. Її чоловік працює як портер і збирач начиння в ресторані й дожидає часу, коли буде допущений до медичної школи. Досі дістав 58 відмовних відповідей в справі прийняття в школу, одначе не тратить надії.

Про саме Форум і виголошені на ньому промови варт написати ширше з огляду на теми, які там порушено. Та тут згадуємо тільки про виступ українських студентів на цьому Форумі. Це, як нам здається, перший виступ українців на такому зібранні. Коли порівнати їхні відповіді з відповідями інших подібних студентів, вони представляються дуже додатно. Здаються на свої власні сили і вперто прямують до наміченої цілі: покінчити студії й стати незалежними професіоналістами.

Одначе тут ще є друга сторона справи: чужий для них чоловік, американець, Вилієм Г. Суддут, займається долею студентів скитальників з чистого чоловіколюбства. Заклавше комітет, шукає фондів, відступає їм своє мешкання, шукає праці. Сам не знеохочується ніякими труднощами, а як не має місця на приміщення, посилає студентів до готелю.

А що роблять засібніші американці українського роду для злагодження нужди своїх земляків, які прибувають в Америку зо скитальщини? Ще є чимало таких, що досі не дали навіть звичайної жертви на допомогу скитальникам!

DON'T TALK...

Скільки є в світі взагалі, а в Америці зокрема людей, що не знають, або бодай не чули про Ґетисбурґську промову Линкольна? А ця промова має тільки 266 слів, включно з усіми „і" та родівниками, а пять хвилин аж забагато, щоб її виголосити. Рівночасно з цею промовою Линкольна памятного дня 19-го листопада 1863 року виголосив „головну промову" відомий в тому часі бесідник Едвард Еверет. Його промова тривала точно дві години. Тодішня преса передала під великими заголовками та на видних місцях великих слів велику силу Еверета, а про Линкольнів виступ „теж" згадали, але тільки деякі і тільки на якомусь-там місці. Але сьогодні, хто знає щонебудь про „головну промову" Еверета в Ґетисбурґу і хто не знає про „додатковий" виступ Линкольна? Історія закпила собі з усіх „красномовців" щодо довжини та зробила найславнішою найкоротшу промову. Очевидно не без причин. Бо Линкольн в своїх точно 10 реченнях і 266 словах, точніше кількома словами останнього речення дав найкращу і найточнішу інтерпретацію найбільшої справи: демократії. Довгі й найбільш красноріччиві промови вже давно розплилися в океані людського забуття, тоді як поражовані слова Линкольна повторюються кожного дня незрахвану кількість разів, як їх виписується золотими буквами на марморних плитах та як вони справді навіки записані в серцях і памяті мільйонів.

Звичайно, на світі був тільки один Линкольн, але історію його Ґетисбурґського виступу повинні мати на увазі всі ті, що виступають публічно з промовами. Якщо вже не якої іншої ради, то з милосердя та співчуття до слухачів. Бо кому з нас в Америці ще — як кажуть — не лізуть боком ці довгоґодинні „спічі", якими нас „ущасливлюється" на кожній імпрезі та при кожній нагоді і без нагоди? Цеж справжні тортури ці безконечні „спічі". Не має такої справи, про яку не можна б сказати в прилично короткій промові, бо ж „всего" ніхто ніколи не скаже, а вже найменше на публичних виступах з нагоди всіляких імпрез.

Нас усіх страшною зморою переслідують в громадському житті д о в г і п р о м о в и. Це справжня пошесть. На вічах, на всіх національних святкуваннях, на нарадах, куди чоловік не повернеться та завжди на якийсь „спіч" наткнеться. Ми дивуємось, що наші імпрези щораз більше світять пусткою, що їх вже не тільки молоді люди оминають, але й старші щораз менше приходять. Головна причина того без сумніву криється в довгих промовах. Цими промовами ми не тільки не підносимо та не оживляємо нашого громадського життя, але навпаки, ми його вбиваємо. Чоловік починає боятися з хати вийти, щоб його бува в якому місці який довгий „спіч" не захопив. Щепівбіди, як бесідник добрий, як потрапить живо та інтересно оповісти і представити одну чи другу справу. Але ж на світі не багато Демостенів і Ціцеронів. Найчастіше трапляються таки саморобні „оратори", що своїм розмазуванням навіть найкращої теми прямо жили з вас витягають. Вони в більшості своєї промови зачинають справді „від початку", іменно від початку світу та тягнуть до кінця, теж до кінця вашого терпіння. Замість представити справу, сказати „коротко і вузловато" в чому діло та чого собі бажають, вони намелять вам полови за якою і зерна не найти. Хоча тут не доконче і з половою мусить бути. Навіть в чистій воді можна втопитися і теж найкращою промовою можна слухачів занудити, якщо вона тягнеться в безконечність.

Часто трапляються бесідники, що не мають відваги вийти на сцену. З тими півбіди. Але ціле нещастя з тими, що не мають відваги вступитися зі сцени. Раз, другий і десятий скаже речення, після якого аж проситься поставити крапку і закінчити „спіч", а він ні, та й ні. Як розкрутиться, тоді біжить „в кулко Мацею" довкола хати і ніяк не може зупинити повені слів. Це саме трапляється і в писанині.

Ради нашого спільного добра, ради нашого громадського життя та ради кожного з нас зокрема і наших нервів всі наші бесідники на наших імпрезах повинні памятати, що успіх промови не в кількості, але якості слів. Кількістю слів можна людину втомити, але не доконче переконати. А як хто не має що говорити, чи не знає як, хай краще мовчить, за те будуть йому всі тільки вдячні. А всі, добрі і слабші бесідники повинні б засвоїти собі один принціп: чим коротша промова, тим краща вона. Виступ одного бесідника в звичайних громадських справах, чи з нагоди річниць та на імпрезах ніколи не повинен переходити — скажімо — пів години часу, а як буде тривати 15, чи 20 хвилин, тим краще. Кожний, хто виступає публично з промовою, повинен мати перед собою рекламовий образок, як то хлопець позеленів, затягнувшися димом цигари, а вгорі надпис: DON'T TALK, CHUM, CHEW TOP'S GUM. Змилуйтеся і не говоріть задовго, щоб від ваших промов не зеленіли слухачі.

НЕВЖЕ Ж І РОСІЯНИ НАОСТАНЦІ ПРОЗРІЛИ?

Нюйорське „Новоє Русскоє Слово" у виданні з 15-го березня надрукувало дискусійну статтю про „Союз борьби за свободу Росії", передаючи головні думки тільки що виданого в Парижі під редакцією Мельгунова збірника „Лез Індепендантс". В згаданому збірнику надруковано проект організації „Союзу борьби за свободу Росії", якої ще не існує, але проекти якої видвигається вже від давна.

Заторкнені думки та зреферована плятформа російської революційної організації заслуговують на окрему і основну увагу. На цьому місці зупинемося тільки коротко на твердженні автора статті в „Н. Р. Слові", В. Северина. Він, р о з г л я д а ю ч и запропоновану росіянами в Парижі плятформу організації „Союзу борьби за свободу Росії", пише: „В розділі, присвяченім національній проблемі (російської імперії) на наш погляд належало б включити допускаємість існування Росії і України на основі конфедерації. Українська справа цілком певно займає окреме місце в загальній національній проблемі, бо український нарід єдиний в нашій (російській) многонаціональній державі, який має історичне право претендувати на свою державну незалежність і — це головне — здібний таку самостійність здійснити"...

ВАЛЕРІЯН ПІДМОГИЛЬНИЙ

СИН

Оповідання

8)

(Закінчення).

Але він підвівся — ні, він схопився. Ніколи ще серце його не билось так гостро; мов пугою різонула його думка, що він матір свою викинув як падло, як дохлу собаку. Перше бажання його було йти кудись далеко-далеко, щоб і вітер з цього краю не долітав до його. Але сил було так мало, що кожний рух болів йому.

Куди тікати? — з жалем гадав він, — зголоднів я... Немає мені путн.

Він тер рукою чоло й насуплював брови.

Потроху він заспокоювався; вчорашнє почало видаватися йому вже не таким страшним. Не зарізав же він людину! Хто вийде сином проти його? Ґе, бачив він синів або дочок таких, як Марійка. Хто сміє йому за матір ганьби дати?

— Ой, баба я, — думав він, — та ще й баба велика.

Дурниця все це. Буде жити, працюватиме і людям із нього користь буде. Учитиметься, книги великі читатиме,а книжку прочитаєш — мов сонце зійде. Гірко добував він науку, а таки дійшов. Раніше панам тільки було, тепер не те — тепер їхня, горопах гірких, черга прийшла.

Він знову марив про Київщину та Полтавщину. Як казав Корнійчук — не собачину, а свинятину в борщ кладуть, заробиш, парубче, добре!

Обід він узяв. А повернувся — і знову він був мов лист осінній, вялий, жовтий і безпорадний. Поставив їжу на піл і сам сів коло опудала. Він був, як людина, що підняла надмірну вагу; в йому не було ні сили, ні думки живої — все те покошене, потоптане і вітром рознесене.

День тягся довго; часом здавалося, що він і не кінчиться ніколи. Васюренко сидів зігнувшись і почував, як застікають його ноги й клякнуть руки. А він і не думав уставати. В голові йому було сіро й безмежно, як уночі в степу серед снігів. Часом виплила думка, що мертвяк — уже не людина, що людина буває доти, поки жива; часом гадан про Полтавщину, де хліба багато й заробити можна — і все те невиразно, немов чуже, розтоплювалося без останку в сірині його голови.

Нечутно прийшов вечір. Васюренко помітив його, як була вже ніч. Він насилу підвівся, виринаючи з забуття, і розкидав геть накручене на полу опудало. Потім вийшов і став коло льоху.

— Совість мучить, — подумав він, — он воно що. Мучить, шматує, вялить мене. Пропав я.

Він сів на призьбі й схилив голову на руки. Коли він підвів голову, вже світало. Розгорнулись на сході рожеві хмаринки, заклубочились, наливаючись жаром, і зійшло сонце.

В цей день, а може на другий, — прийшла Марійка. Вона здибала брата в хаті — лежав долі й не ворушився.

— Ти ще живий? — гукнула вона.

Він підвівся й дивився на сестру, не пізнаючи.

— Чого очі вирячив? Це я, Марійка. Кажуть, мати померла, що ти не ходиш обід брати.

— Померла, — відповів він.

Марійка побачила на полу миску з кашею, какао і білий хліб. Мухи роїлись над тим чорною хмарою.

— О! — сказала вона, — оце те, що американці дають! Ану, покуштувати.

Васюренко ступнув до неї й гукнув страшним порепаним голосом:

— Не займай! Тобі свого мало!

— Свят, свят! — Марійка перехрестилась. — Тю на вас, який скажений став! Хай йому грець, дій їжі. Ти скажи, де ти матір дів. Ти поховав її?

Він мовчав. Марійка засміялась.

— Щось ніхто не бачив, як ти її ховав... Де вона?

Він мовчав. Марійка гукнула:

— Проклятий! Ти з'їв її.

Вона побігла геть. Васюренко сів долі й похмуро дивився, як мухи споживали американську їжу.

За хвилину народ із зборні посунув до Васюренкової хати. Всі бігли подивитись — такого ще не було, щоб хто матір з'їв.

Попереду поспішала стара Кандзюбиха. Вона прибігла перша і перехрестила хату:

— Спаси й сохрани нас од людожера...

Весь двір налився народом. Баби штовхались, щоб стати попереду. Переказували, що хтось бачив, як Васюренко білував матір і вночі варив з неї юшку. Догадувались, що малий Савчин син, що пропав, пішов теж Васюренкові на печеню.

Голова сільради постукав ціпком у двері.

— Виходь.

Васюренко вийшов і спинився на порозі, держучись за двері. Всі ойкнули — він постав ніби з домовини, сухий, згорблений, якийсь покручений, мов корч.

— Признавайся, ти з'їв матір? — гукнув голова.

— Ні, — відповів Васюренко, — вона сама померла, а я викинув її у льох.

— Бреше, бреше, — загомоніли навкруги.

Голова сільради звелів оглянути льох. Там справді лежало тіло.

— Ти на що так зробив? Ти знаєш, як строго тепер нащот мертвяків? Щоб зарази не було! Тобі лінькú було поховати!

Баби були невдоволені. Казали, що Васюренко вже добре матір об'їв, а сьогодні вночі докінчив би, так оце перебили.

— Щоб ти мені льох закидав! Щоб мені тут зарази не було. Чуєш?

Васюренко похитав головою.

— Ні, — промовив він, — не сила вже мені.

— Голова сільради ударив його ціпком.

— От, злодюга! То це я мушу робити?

Натовп розходився. Стара Кандзюбиха казала, що це місце треба посвятити.

КОМУНІКАТ

ЗЛУЧЕНОГО УКРАЇНСЬКОГО АМЕРИКАНСЬКОГО ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ.

(Березень, 1948 р.)

Реєстрація мешкань та праці.

У звязку з дебатами над новим іміграційним законом в Конгресі ЗУАДКомітет розіслав до усіх наших оо. парохів, громад та відділів наших Допомомогових Організацій, Союзу Українок та горожанських клюбів 50,000 блянкетів для перепису, скільки нових імігрантів можна було б розмістити між наших вже тут осілих громадян.

Цей перепис має дуже велике значення, бо з хвилею ухвалення нового іміграційного закону, ЗУАДК може робити всі заходи для допущення до ЗД відповідного числа українських імігрантів-скитальців.

Виповнюючий блянкет не бере на себе ніякої фінансової відповідальности, а тільки заявляє охоту допомогти новим імігрантам почати нове життя.

Щира подяка належиться тим, які вже надіслали до ЗУАДК всі виповнені блянкети. Хто ще цього не зробив, просимо виповнити реєстраційні блянки зараз та вислати їх до:

United Ukrainian American Relief Committee, Inc.

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa. U.S.A.

Форми допомоги.

Після заключення договорів з військовою владою та IPO в Австрії та Німеччині ЗУАДК відкрив покищо свої представництва в: Мюнхені і Франкфурті в Німеччині та в Зальцбурзі в Австрії. В цих трьох офісах ЗУАДК вже почалася інтензивна праця головно в двох напрямках, а це:

а) Переселення та

б) Харчевої і медичної допомоги.

В справах переселення створено при наших офісах в Німеччині та Австрії переселенчі відділи, завданням яких є несення помочі в переселенні до

1) Злучених Держав,
2) Канади,
3) Південно-американських республик.

Вже тепер маємо докази, що багато скитальців, які одержали афідевіти на виїзд до Злучених Держав, мають різні перепони, не можуть дістатися навіть до американських консулятів. Ці надужиття наш представник подає до відома відповідних властей. Для загальної провірки усіх афідевітів та роблення відповідних заходів перед урядовими чинниками, прохаємо усі американські наші родини, які вислали афідевіти, щоби зголосили це негайно до ЗУАДК, подаючи дату, висилки афідевіту, на чиї руки вислано афідевіт, до консуля чи прямо до особи, адресу скитальця та в якому консуляті внесено подання на виїзд до ЗД. На основі цеї статистики ЗУАДК зможе зробити певні представлення перед урядом ЗД.

В справі переселення до Аргентини та Парагваю, Комітет переслав свому представникові в Німеччині поверх 5,000 віз, які виєднав для наших скитальців. Допомоговий Комітет в Арґентині та Парагваю. З Італії в місяцях січні та лютому 1948 виїхало 710 наших людей, а це 592 до Аргентини та 118 до Перу. Між нашими Допомоговими Комітетами існує найкраща кооперація в цій переселенчій праці.

Харчева та медична допомога.

Не менше важною є негайна поміч в харчах та медикаментах. Щоби допомогти і в цій ділянці, створено при ЗУАДК відділ Харчевий та Допомоговий, головним завданням якого є висилка харчів та медикаментів в пакунках до наших представництв в Німеччині та Австрії. В цьому відділі працює дотепер поверх 30 жінок та чоловіків, які кожної середи працюють над пакуванням та висилкою харчевих пакунків. Імена учасників будуть подані окремо. Упродовж останніх трьох тижнів спаковано та вислано поверх 10,000 фунтів товщу, та поверх 5,000 фунтів споживчих товарів. Крім цього вислано 20 харчевих пакунків з акції Сестер Василіянок „Діти Дітям", 12 пакунків від відділів Союзу Українок, 15 пакунків з одягом та 36 пакунків ліків. Щоби збільшити висилку харчів хоч до висоти 10,000 фунтів тижнево треба більше працівників-добровольців. Тому просимо усіх жінок та чоловіків, охочих причинитися до збільшення цих посилок, приходити кожної середи до Дому Тов. Горожан при 847 Н. Френклин ул. у Филаделфії.

В додатку до висланих медичних припасів з нашого власного закупу, ЗУАДК одержав в дарі Американського Медичного Товариства ліків та вітамінів на суму 2,000 долярів, які теж вислано до Німеччини та Австрії.

Закінчивши організаційну стадію, ЗУАДК приступає тепер до виконання своїх завдань та кличе до помочі увесь наш американсько - український загал.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

Микола Кокольський.

ПРОЩАЙ!

Ми розсталися. Ще один потиск рук, міцний до болю. Ще один поцілунок, щирий, від серця. Ще раз: „Бувайте здорові" жалем стиснені уста. Ще білими метеликами руки у повітрі... ще помах... ще... і зникло все... Як сон.

Прощай, мій рідний, ненаглядний краю! Прощай моє рідне гніздо! Прощай колисько, що викохала мене і моїх дітей, моїх батьків, дідів і прадідів!

Прощай, рдне село, малі білі хатки, стріхою криті, вишневі садки, пахучі васильки, кучерява мято, хрещатий барвінку! Чужі палати пишні, мармором викладані, холодні як мармор. Бо не має в них серця, того доброго, українського серця, що боліє твоїм горем і радіє твоїми радощами. Чужі квіти, пишні азалії, дивні орхідеї химерні кактеї і Бог зна ще які! Ви не маєте Кастелової ніжности. Ви такі крикливі, як розмальовані красуні: хапаєте зз очі, та не за серце. Ви й запаху не маєте такого, як наші українські квіти!

Прощайте і ви, кучеряві верби! І ті над кручею, де старий водяник із довгою, зеленою бородою своє царство завів і де в ясні ночі русалки до місяця гріються і танки виводять. І ті при дорозі, коло керниці, де дівчина воду брала, і ті край берега, де річенька, і та самасамітна в полі, що її скучерявили дощі вітрові, тучі громові. Вас я не найду нігде в світі, хоч би свої ноги сходив...

Прощай ти, старенька, згорблена бабусю, на горбочку у вінку розложистих лип. Твоя крівля мохом зеленіє, а хрестик на невеличкій бані вітри похилили.. На просторі трьох століть ти витала і прощала життя в своїх порогах. Твій старенький, закоптілий лямпадками дідів — прадідів Христос благословив покоління на їх життєвому шляху, а почорніла Матінка вислухувала деньудень скарги і жалі всіх своїх діточок, розбитих життям, втирала їх гіркі сльози, сціляла темних, хорих і уломних та в усіх серцях запалювала нову іскру життєвої снаги. А як вагою літ зігнуті в дугу бабусі і діди зі срібним чупером вддавали останній віддих в руки Правічного Духа, ти, бабусю, прощала їх в останню, найдовшу, вічну дорогу. І стрічаю я на своюму шляху великі святині, розмальовані незрівнаною кистю мистця, різблені натхненим долотом. Та стіни їх зимні. Бо в них нема українського серця. Їх Пречиста неземної краси пані, цариця світу. А наша, це та добра Матінка, що і найбільших грішників „з тяжкої спасає муки".

І ви, поля рідні, прощайте! Кожного літа переливалися через вас сріблясті-золоті хвилі жита-пшениці, кипіли гречки, кучерявилися стяжки картопель, а сіножати ткали стобарвні килими. І межі поміж ними, сторожі гордого я. Туди мавки ходять і квіти засівають, золотий іванок, блакитні волошки, полумянокрилі маки. Мякі, теплі руки мавки замикали на тихий сон неодні очі та нашіптували до вух соняшну казку під тихий шелест важким зерном налитого колосу.

Прощайте і ви ліси та бори, таємні і мовчаливі. Чого ж то ви не бачили на свойому віці?! Моїх прадідів ви пригортали до себе, як дикий степовик руйнував їх хатину. Ховали ви їх добре у своїх вертепах, ярах та балках перед злющим оком. Навіть лісовик помагав вам. Бо й він наш. І нераз заводив він поганого кочовика в непролазні, лісові багна, та віддавав його в руки брата, замурзаного болотяника. Сам сідав собі десь на пеньок та хіхотав злосливо, як болотяник втягав ворога у своє підземне царство, як болото заливало брудною хвилею божевільний з жаху рот. Тай ховаєте ви у свойому нутрі ще інших дітей своєї землі, молодих, твердих, загартованих у реві гармат, у розривах гранат, у клекоті скорострілів. Життя готовило на них смерть: злобну, кровожадну, безпощадну, узброєну до зубів, окружену стадом гончих собак. Та лісові діти кплять собі з неї. Рідний ліс став добрим опікуном для них і під його покровом готовляться до боротьби з нею, зі самою смертю, за життя своє і наше життя. Шуміть же ліси над молодими головами своїх дітей свої відвічні пісні, ховайте їх перед оком злющих собак, бережіть їх перед кровожадною костухою. У самому серці ховайте!

Прощай же мій рідний, ненаглядний краю! На твойому порозі своє серце лишаю. Та не на все. Твій добрий геній виведе тебе на світлий шлях і поведе до сонця ясного. Бо ти невмірущий! І через поле широкеє, через море глибокеє прилину тоді до тебе, припаду грудьми до твоїх витоптаних порогів, щоби їх ще раз поцілувати.

Да Шановних Ветеранів Американської Армії - українського походження

Оцим маємо честь оголосити зближаючуся Конвенцію Українсько-Американських Ветеранів, яка відбудеться 30-го травня 1948 р. в Penn-Sheraton Hotel. 39th & Chesnut Street, Филаделфія, Па.

Передконвенційні пляни були опрацьовані Укр. Амер. Ветеранами Злучених Держав, з участю Ліґи Укр. Амер. Ветеранів у Филаделфії, Па.. Пост Укр. Амер. Вет. міст: Нюарк, Перт Амбой і Ню Йорк.

Нашою ціллю є обєднати усіх Ветеранів Американської Армії з українського роду в одну сильну Укр. Амер. Организацію Ветеранів.

Ветерани Американської Армії інших етнічних груп, як італійці, поляки, жиди чи інші, давно вже обєднались. Між нами ветеранами українського походження цього нема. Маємо організації ветеранів, які існують незалежно, або входять в склад стейтових організацій. Інакше кажучи, сили наші розпорошені і тому не становлять сили і не можуть виконувати ніяких конкретних завдань.

Тому є обовязком кожного Ветерана Американської Армії з українського роду, бути присутнім на Першій Всеамериканській Укр. Амер. Конвенції Ветеранів. Така участь буде рішальним чинником у зєднаній праці нашої організації.

Між іншим проситься тих, котрим було б можливо взяти участь в передконвенційних нарадах, які відбудуться в Українському Центрі, 180 William Street, Newark, N. J., в день 21-го березня 1948, прибути на ці наради. Це є дуже побажаним.

Усі інші інформації про Конвенцію, як щодо вступу, програми і т. п., просимо звертатись до: Miss Anna Bilyi, 1911 Walnut Street, Philadelphia, Pa.

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, ГЕМТРЕМК, ДІРБОРН — МИШИҐЕН

Остаточний звіт з коляди на допомогу скитальцям.

Український Допомоговий Комітет у Дітройті подає до відома колядникам, жертводавцям та усьому громадянству, що цьогорічна коляда виносила разом $2,780.64.

Колядували майже самі старші, головно жінки, яким належиться за це найбільше признання. Були і поодинокі особи-чоловіки, що вивязались зо свого завдання знаменито. До цього треба додати, що люди наші жертвенні, бо ж так у нас буває, що одна збірка не скінчилась, а вже зачинається друга. Біда тільки, що старі вже находились і тепер треба б оглядатись за молодшими силами, але вони щось не дуже охотні до такої роботи. Ще одно завваження: Ми ходили по коляді, коли вже в других людей по Різдві. Тому, що наші свята святкуємо за старим календарем, немає святочного настрою. По хатах часто самі жінки, бо чоловіки та старші діти на роботі. Тому і коляда не є такою святочною, як повинна би бути...

Ккраїнський Допомоговий Комітет щиро дякує усім, що потрудились, старим і молодим, жінкам і чоловікам, хлопцям і дівчатам, а зокрема жертводавцям. Знов тим, що замикали двері перед колядниками, бажаємо, щоб їм, як знайдуться у біді, люди дверей до хати не замикали, а може це їх направить і наведе на добру дорогу.

До проголошених звітів ще додамо, що зложено при кінці місяця лютого. А це: Товариство Старших Віком $82.35, Укр. Мишиганська Ліґа $40, Золотий Хрест ч. 14 $21, Катерина Мельник $5, А. Білик і І. Михалюк по $2.

Коляду, яку заколядували пані А. Ганиш, Ю. Прибила, К. Хомяк і Е. Гузар, зложили по $5: Е. Томаш, П. Войтович, Т. Горбусь, Гр. Крупка, Н. Семеґен, Ґорин, Д. Дашинич, Д. Йосиф, А. Фіялка, П. Ганиш, А. Прибила, Макогон і Панасюк. По $3: А. Патра, Е. Гузар, А. Сепів, П. Кук. По $2: М. Баріда, Н. Прихідко, Н. Будзол, П. Зарецький, Й. Смілка, В. Безпалко, Й. Гребенчук, Худик, С. Книш, І. Васлосон, Андрус. По $1: Й. Косій, А. Зищкевич, П. Стокир, Д. Мудрий, Л. Батожинська, М. Топорівська, А. Тригук, П. Бривка, Мєшкола, Флоріян, Кончек, Скикевич. Решта дрібними. Від родини М. Шустакевича: Микола і Юлія Шустакевич $20, Ольга Шустакевич (Шустер) $10, Ярина Шустакевич-Луцька $15, Вол. і Филис Шустакевич (Шустер) $5, Анна Луцька $5.

Й. Крупка.

Чи Ви вже вписали своїх дітей до У. Н. Союзу? Коли ні, впишуть сейчас!

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МІЖ БРИТАНІЄЮ І БЕЛЬҐІЄЮ

Лондон, 16 березня. Британія і Бельгія дійшли вкінці до фінансового і торговельного порозуміння, над яким радили ще від Різдва. Загальна сума торговельного обороту виноситиме 108,000,000 долярів річно.

АЛЬБАНІЯ ЗНОВУ ОБВИНУВАЧУЄ ГРЕЦІЮ.

Лейк Соксес, Н. Й., 16. березня. — Генеральний секретар ОД, Тригве Лі, повідомив сьогодні, що він знову одержав від уряду Альбанії зажалення, в якому нараховується 17 нових випадків „грецьких провокацій проти Альбанії". Зажалення, подібно як і всі інші того роду, скеровано до Балканської комісії ОД.

Міжнародня ратункова співпраця

ПРИ ЛЕТУНСЬКИХ НЕЩАСТЯХ.

Коли минулого жовтня величезний, чотиро-моторовий літак „Королева Бермуди" мусів спуститися на воду на середині Атлантійського Океану, 69 осіб — пасажири та залога були врятовані. Врятував їх американський побережний катер „Биб", що згідно з „міжнародною погодою" знаходився в північній частині Атлантійського Океану і мав подавати за-океанським літакам відомости про погоду.

Цю „міжнародню догоду" зробили за почином Міжнародньої Організації Цивільного Летунства, делегати держав, зацікавлених в повітряних шляхах над північною частиною Атлантійського Океану. Зібравшися в Лондоні, у вересні 1946 року, вони вирішили утримувати тринадцять метереологічних стацій в північній частині Атлантику, які впразі потреби могли би провадити рятункову акцію.

Тому рятунок людей з „Королеви Бермуди" — рятункова акція, що вважається „найбільшою в історії летунства" — не був випадком, а плянованим. Коли катер „Биб" направився з врятованими пасажирами та залогою до Бостону, то його місце на океані недовго лишалося незанятим — за девять годин там стояв другий американський катер.

Як подає тижневик Обєднаних Держав — майже половина метереологічних та рятункових стацій-кораблів на північнім Атлантику, плянованих на конференції 1946 року, або вже почали свої операції, або скоро почнуть.

Подібна праця провадиться також в Европі, на Середземнім Морі, на Близькім Сході, на Карібськім Морі та на південній і центральній частині Тихого Океану. Сподіваються, що за два роки ця акція охопить також південну частину Атлантику, Індійський Океан, південно-східню Азію та північну частину Тихого Океану. Для тої праці служать не тільки кораблі, літаки, але також північні пси на півночі, чи верблюди в пустелях. Оскільки співпраця поміж Злученими Державами та Канадою в цій ділянці є вже добре налагоджена, території цих країн не будуть входити в рятункову систему Міжнародньої Організації Цивільного Летунства.

Ця організація, рятунковий відділ якої проявляє велику діяльність, була створена для накреслення правил комерційного летунства. Перші переговори були поміж Злученими Державами та Великою Британією; пізніше поміж Злученими Державами та іншими країнами, зацікавленими міжнароднім летунством. Після того, зїхалися до Шикаго в листопаді 1944 р. делегати 52 союзних та невтральних країн, ще до закінчення війни. Делегати 1.) створили тимчасову міжнародню організацію цивільного летунства; 2.) накреслили „транзитну дорогу", що давала б право всім підписавшим країнам літати над територіями держав-членів без права спускатися, але з правом спускатися для направки літака та поповнення палива (ця умова була загально прийнята); 3.) підготовити „транспортову догоду", що торкається права спускатися і приймати, або залишати пасажирів, вантаж та пошту на території держав-членів та на певних стаціях в часі довгих, міжнародніх полетів (ця точка не була принята всіма делегатами), 4) запропонувати створення сталої організації.

Міжнародне цивільне летунство зачіпає стільки державних та приватних інтересів, що не було можливим відразу створити повну догоду. Технічний бік справи виявився значно легшим. Організація існує вже 20 місяців, частиною її праці є метереологічні плаваючі стації в північній частині Атлантику. Плянується упрощення мита, формальностей іміграційних та щодо здоровля, що не раз стримує рух на кордонах.

Працю, що розпочала тимчасова організація, продовжує стала організація (тепер Обєднаних Держав). Сталу організацію затвердили минулого квітня 35 держав. Совєтський Союз не підписав догоди. Маючи перед собою широке завдання, організація має на меті „уникати розходження, тертя, а сприяти співпраці поміж державами та народами, від чого залежить світовий мир".

Загальна Рада.

Шукають своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохається звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

• • •

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

12,957 а) Хто заінтересується моєю долею, я самітна дівчина, 23 роки життя, фахова мед. сестра, на бажання вишлю фотографію.

12,957 б) Вдова, муж загинув на війні, працюю як норска у шпиталю. Хто бажавби переписуватися і забрати зі скитальщини.

12,958 Сиса Івана і Марії з с. Токи (Збараж) від Сиса Конрада.

12,959 Довгета Марії з с. Сухосола (Броди) від Довгета Степана.

12,960 Флягів Миколи і знакомих з с. Ступниця (Новий Самбір) від доч. Ірини сестр. Миколи Флягів.

12,961 Жуковський Михайла від Осідач Ярослава.

12,962 Карбель сестри з дому Савіцька, Савіцький Павла, Івана і Маколембра Івана від Савіцький Миколи.

12,963 До односельчан з с. Любелі (Жовква) від Чернюх Михайла.

12,964 До земляків з с. Костильник (Бучач) від Роселюк М. просить о афідевіт.

12,965 Терендій Федора з с. Новосельці (Перемишль) від Олійник Івана.

12,966 Возний Сенька, Смульська Анастазії від Смульський Володимира з с. Тростянець (Добромиль).

12,967 Захарчик Михайла вуйка від Олійник Володимира.

12,968 Сисак Марії відДутканич Дмитра з с. Бортне (Горлиці).

12,969 Кальба Матвія з с. Красноселець (Збараж) від Пелевяк Петра.

12,970 Федисько Михайла вуйка з с. Великого (Перемишль) та Сивий Дмитра від Сивий Марії.

12,971 Проданюк Йосифа, Івана і Петра, Тріска Григорія з с. Волшківці (Снятин) від Проданюк Івана.

12,972 Вацик Анни з дому Ґуральчук з с. Острів (Тернопіль) від Роговський Івана з с. Смиківці.

12,974 Скоробогатий Миколи Йосифа і Павлини від Куровецька Тесля Каролини з Тернопільщини.

12,975 Нема Катерини з Макарів з с. Колоковичі (Перемишль) від Міхалойко Степана.

12,976 Доманський Михайла і Миколи з с. Глібовичі Свирські (Перемишляни) від Жуковський Василя.

12,977Пеленська Катерини з Ольхових від Ольховий Йосифа з с. Комарно (біля Львова).

12,978 Д о рідних Любарських з с. Пугачівки (Жашків-Київ) та родини Шевелів від Сорока Анни.

12,979 Котинський Степана з с. Кросно (Добромиль) від Глинянський Теодора.

12,980 Кривецький Антона і Домки зам. Молчанюк від Моганська-Кондерешко Ольги з с. Біленск (Дорогочинск).

12,981 Ґелитканич Василя, Юрчак Андрія з с. Камянка (Сянік) від Ґелитканич Андрія.

12,982 Баран Юрка з с. Іщцкави (Підгайці) від Баран Степана.

12,983 Квасняк Марії і Розалії з Кревиці (родж. в Америці) від Гольонко Степана.

12,984 Малиновський Василя і Катерини з с. Липа (Турка) від Малиновський Михайла.

12,985 Якимів від Якимів Омеляна с. Дмитра (з Капралів) з с. Волі Коблянської (Стрий-Самбір).

Голоситись на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661
Philadelphia 5, Pa.

"I REMEMBER MAMA"

Якщо є в житті людини будьякий спогад, яким вона дорожить як найбільшою святістю, то це цілком певно спогад про маму. З цим словом звязане наше життя і всі найкращі його хвилини, часом навіть серед найчорніших буднів. „Я пригадую маму" — це фраза, що висить на устах кожного і вона теж увійшла в основу нового фільму тої самої назви, продукції Джорджа Стівенса, випущеної кіностудією РКО.

Фабула фільму базована на житті одної сімі норвежських імігратів в Америці, центром якої є власне мати. Вона допомагає рідні виходити з найскладніших родинних і господарських труднощів і не тільки сама находить на все раду, але й з успіхом допомагає поодиноким членам сімі пробиватися вперед. В цьому й допомагає створена нею ж легенда конта в „великому банку", про яке часто говориться, але ніколи з нього не користається, бо на ділі воно не існує. Та про це ніхто не знає, а переконання про „великий банк" дає цілій сімі сміливість в її задумах та певність в поступуванні, що є теж головним промотором успіхів. У фільмі, базованім на новелі Катерини Форбес „Матірне банкове конто", виступають в головних ролях кращі артисти Галивудського царства. Під час висвітлювання фільму не один з глядачів бачить в акції самого себе та справді „пригадує маму".

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Маямі, Флорида. — У проголошенім списку жертводавців має бути: Василь Задойко $5, А. Грабовський $2, а далі Михайло Шпак, п-ні Гупало.

Т. Г. — Ми живемо в Америці, а не в Україні. Нарід на рідних землях, як матиме вільний чолос, поступить теж і зо справою зміни календаря по своїй волі й після свого розуміння, як поступатиме і в інших справах, звязаних з його національним, культурним чи релігійним життям. Тут, на американській землі, вже є між нами більше таких, що роджені й виховані в Америці. Незабаром вони будуть рішальним чинником у цілому нашому житті. Тому і до справи зміни нашого церковного календаря в Америці треба підходити не зо становища, як є в Україні, але як ліпше для українців в Америці, щоб вони могли далі горнутись до своєї Церкви та святкувати Різдво чи Великдень у наших Церквах і в нашім обряді, а в хатах тоді, коли і в Церкві святкують. Кожний має право висказати свою думку та її оборонити спокійною, розважною аргументацією, з якої виходило б, що йому на серці тільки загальне добро й добро Української Церкви в Америці, за якої судьбу до певної міри ми всі відповідальні. Нема ніякого „прадідного календаря", бо календар не є ніяка релігійна чи національна святість. Календарі в світі міняли і будуть далі міняти, поки не знайдуть досконалого, виходячи з практичних мотивів. Нам здається, що з цього боку треба нам підходити і до справи, чи міняти в нашому церковному житті старий календар на новий, чи держатись старого. Тут немає потреби накидатись на тих, що є за зміну, ні на тих, що є проти зміни, а радше добре роздумувати над аргументами, які одна чи друга сторона виставляє.

А. Д. — Не треба питати. Якщо не поміщене, то видно, що не надається до друку. Це в нас рідко буває, але інколи трапиться.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 21 бирезня, в годині 12 вполудне, в салі укр. прав. церкви, 2250 В. Кортез ул. Довгуючі члени є обовязані коонечно прити і вирівнатий свої вкладки, інакше будуть суспендовані. — Д. Когут, секр.

CHICAGO, ILL. — Meeting of Holy Virgin Society, Branch 259, will be held Sunday, March 21, at 1903 W. 51st St., 2 P. M. — P. Truslak, Rec. Sec'y.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99, відбудуться в неділю, 21 березня, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів прийти на ті збори і заплатиди свої місячні вкладки. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. березня, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул., в годині 2. пополудні. Обовязком є кожного члена прийти на цізбори. Довгуючі члени, коли не являться на збори цего місяця, будуть суспендовані, як старші так і діти. — За уряд: В. Ракочний, придс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Квартальні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, відбудуться в неділю, 21. березня, в годині 2. пополудні, в церковній галі на Грінвіч Еве. Просимо всіх членів і членниць, місцевих і позамісцевих, прийти точно на час, бо є важні справи до полагодження. — В. Карий, предс.; В. Блащук, кас.; І. Михайлишин, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу, 20. березня, в год. 8. ввечір. Бі учі справи буде полагод увати секретар вже від год. 6:30 ввечір. Зогляду на важні справи, просимо всіх членів явитися на збори. — Уряд.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 20. березня, в годині 7:30 ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на час, а довгуючих напоминаємо вирівнати свої вкладки. — І. Головка, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Українська Січ, від. 170. повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 21. березня, в У. Н. Домі, 183 Фліт ул., в годині 6. ввечір. Просим прийти, вирівнати свої вкладки і розібрати тікет на баль злуч. товарств. — І. Бараник, предс.; О. Логин, кас.; І. Грабар, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в суботу, 20. березня, в парохіяльній салі, 74 Геріс Еве., в год. 7. ввечір точно. З важних причин просимо всіх членів прийти на ці збори та вирівняти свої належитости. — За уряд: В. Кушнір, предс.; І. Кокольський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. березня, в годині 2. пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на час, бо є важні справи і буде справи балю, що має відбутись 16. травня. Просимо привести нових членів; зробіть це конечно, бо є нашим обовязком. Вписуйте свої діти до У. Н. Союзу. — І. Савчак, предс.; Н. Крупа, кас.; І. Маркович, секр.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що збори відбудуться 21. березня, в годині 1. пополудні, в українській церковній галі. Є важні справи до полагодження, тому всі члени повинні прийти і заплатити свої вкладки, інакше будуть суспендовані. — В. Шипула, предс.; О. Костюк, секр.-кас.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 12. березня 1948 р. померла в 59. році життя

КАТЕРИНА МИКИТИН,

членниця Бр. св. О. Николая, від. 5 У. Н. Союзу в Асторія, Л. Ай.

Покійна вступила до У. Н. Союзу в 1927 році. Походила з села Ґолешів, пов. Жидачів, Західна Україна. Полишила в смутку мужа Теодора, доньку Марію, сина Івана і брата Івана.

Похорон відбувся 15. березня, з дому жалоби при участи родини, членів і членниць від. 5 до укр. церкви Чесного Хреста в Асторії і на цвинтар Кальварія. — В. Її П.!

П. Барнич, секр.

Дня 7. березня 1948 року померла в 65. році життя

РОЗАЛІЯ БОДНАР,

членниця Бр. св. О. Николая, від. 99 У. Н. Союзу в Вілкс-Бері, Па.

Покійна походила з села Таурова, пов. Бережани, Зах. Україна. До У. Н. Союзу вступила 1912 р. Полишила в смутку мужа Антона, доньку Ґабрилю і чотири внуки.

Похорон відбувся 10. березня з дому жалоби при участи великої родини, членів і членниць та знайомих до укр. церкви св. Петра й Павла та на цвинтар в Плейнс, Па. — В. Її. П.!

П. Герман, секр.

ПОШУКУВАННЯ

Де є **ВАСИЛЬ ЯКУБОВСЬКИЙ**, православний священик, що приїхав до Америки в 1912 або 13 році. Інтересований хай подасть свою адресу на адресу:

SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

РОМАН ДОЩИН
пошукує своєї тітки
ПЕТРУНЕЛІ ЦЬОЛКО,
з міста Бережани, яка виїхала до Америки перед першою світовою війною, і має мешкати в Ню Йорку. Хто про неї знає, або вона сама, прошу зголоситися на адресу:
ROMAN DOSZCHYN,
177 Niagara St.,
St. Catharines, Ont., Canada.

ЯНІНА ҐОНКО, замужна **ДЕНИС**, пошукує брата **ІВАНА ҐОНКО**, з села Золотий Потік, повіт Бучач. Хто про него знає, або він самий, прошу зголоситись до:
YANINA GONKO DENYS
183 Avenue "B", New York, N. Y.

1) **ДМИТРО СИРОТИНСЬКИЙ** з Мокротина коло Жовкви шукає свого вуйка
АНДРЕЯ ЛЕХА
з Мокротина який приїхав до U.S.A. в 1932 р. і живе в New York City.
2) **ПОЛІТИЛО ТЕОДОР** шукає свого брата
ПОЛІТИЛО ІВАНА
зі села Грабова, який приїхав до U.S.A. в 1911 р. живе в New York State. Голоситись до:
ДЖУС ЯРОСЛАВ
24 St. Mark's Pl. New York 3, N. Y.

Пошукую
п. ПАГУЛЯКА АНДРІЯ
(брата Степана) з Радошиць, пов. Сянік. Виїхав до Америки 1930 або 1931 р.
ПАЧОВСЬКИЙ ЙОСАФАТ
REGENSBURG, GANHOFERSIEDLUNG
GERMANY

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1½ цаля в одній колюмні, коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 1806. Мара в джунглях.

Нкіма незвичайно була врадувана, коли могла вже рухатися без більшої натуги. Вона пустилася слідами за Тарзаном...

...а Джена надармо кликала за нею, щоб вернулася домів.

Тимчасом банда дезертирів завзято поступала вперед, попавши на стежку до оселі мугамбів.

Нагло велика постать станула перед ними.